

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 11 kwietnia 2011 r.

**Pan
ppłk mgr Roman KRET
Dyrektor
Aresztu Śledczego
w Jelenie Górze**

LWR-4100-05-03/2011
P/10/013

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura we Wrocławiu przeprowadziła w Areszcie Śledczym w Jeleniej Górze (zwanym dalej Aresztem) kontrolę w zakresie wykonania budżetu państwa w 2010 r. (w części 37) oraz wykonania planu finansowego Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 4 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia wykonanie budżetu państwa w 2010 r. w Areszcie w zakresie realizacji dochodów i wydatków.

Wskazana ocena badanej działalności wynika z ustaleń i ocen cząstkowych zaprezentowanych poniżej.

1. Zrealizowane w 2010 r. dochody budżetowe zamknęły się kwotą 27,1 tys. zł i były wyższe o 6,5 tys. zł od kwoty ujętej w planie finansowym (131,6%). W porównaniu do 2009 r. wykonane dochody były wyższe o 4,4 tys. zł i stanowiły 119,0 % dochodów z 2009 r., tj. 22,7 tys. zł. Główne źródło dochodów stanowiły wpływy z tytułu najmu lokalu na „kantynę” (§075) w kwocie 10,9 tys. zł oraz wpływy z tytułu usług (tj. wynajem pokoi gościnnych) w kwocie 8,3 tys. zł, stanowiące odpowiednio 40,1% i 30,8% dochodów ogółem. Do-

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

chody uzyskane przez Areszt w 2010 r. odprowadzono na rachunek budżetu państwa w pełnej kwocie i w terminach określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu wykonania budżetu państwa².

Niepokoić musi natomiast wzrost kwoty należności – z tytułu szkód wyrządzonych przez osadzonych w majątku Aresztu - pozostałej do zapłaty z 3.512 zł na dzień 31 grudnia 2009 r. do 6.381 zł wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. (tj. o 81,7%).

NIK uwzględnia wyjaśnienia, iż przedwczesne przekazywanie tytułów wykonawczych na kwoty dochodzone od osadzonych generuje jedynie dodatkowe wydatki, tj. obciążenie opłatą komorniczą za czynności komornicze, które okazują się bezskuteczne ze względu na pobyt osadzonych poza miejscem zamieszkania. Niemniej Areszt nie posiadał wewnętrznej regulacji określającej terminy sporządzania i przekazywania tytułów wykonawczych na ww. należności, co skutkowało przekazaniem w 2010 r. jedynie 2 tytułów wykonawczych do komornika na kwotę 233 zł dotyczących należności z 2009 r. (3,6% stanu należności na koniec 2010 r.). W badanym okresie nie wystąpiły przypadki przedawnienia należności.

2. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie wydatków w 2010 r. Zrealizowane wydatki w kwocie 9.741,4 tys. zł stanowiły w zasadzie 100 % planu po zmianach, a niewykorzystane środki budżetowe w kwocie 57,86 zł zostały terminowo zwrócone na rachunek dysponenta wyższego stopnia. W relacji do wydatków roku 2009, wydatki stanowiły 101,2%. W 2010 r. Areszt nie otrzymał środków z rezerwy ogólnej oraz rezerw celowych, jak również nie było wydatków niewygasających.

W strukturze zrealizowanych wydatków w ramach rozdziału klasyfikacji budżetowej (75512 więziennictwo) dominowały środki na uposażenie, wynagrodzenia oraz pochodne od nich w łącznej kwocie 7.815,6 tys. zł, co stanowiło 80,2 %, wydatków ogółem. Przeciętne zatrudnienie w 2010 r. wyniosło 182 osoby i było niższe o 6 osób w stosunku do 2009 r. Przeciętne wynagrodzenie kształtowało się na poziomie 3.259,0 zł i było wyższe w porównaniu do 2009 r. o 158 zł.

W 2010 r. w ramach wydatków majątkowych wydatkowano łącznie 59 tys. zł na inwestycję związaną z likwidacją posterunku zewnętrznego oraz montaż zabezpieczeń elektronicznych i mechanicznych. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag co do sposobu wykonania i rozliczenia ww. inwestycji.

3. Kontrola wykazała, że w obowiązujących wewnętrznych uregulowaniach niewłaściwie określono terminy graniczne księgowania dowodów do odpowiednich okresów sprawoz-

² z dnia 29 czerwca 2006 r. (Dz. U. nr 116, poz.784 ze zm.)

dawczych, czym naruszono wymogi art. 20 ustawy o rachunkowości³. Przewidziano bowiem księgowanie dowodów do dnia 14 następnego miesiąca, zamiast na 10 dzień miesiąca wymagany dla sporządzenia sprawozdania bieżącego Rb – 28. Dodatkowo nie zawarto w obowiązujących uregulowaniach postanowień dotyczących księgowania dowodów wewnętrznych na podstawie których dokonywano zapłaty podatku od nieruchomości, opłat trwałego zarządu i odszkodowania dla osadzonego, wskutek czego sporządzona dokumentacja nie spełniała wymagań określonych w art. 10 ust 1 pkt 3. ustawy o rachunkowości.

4. Zastrzeżenia NIK budził funkcjonujący w Areszcie system księgowości komputerowej, który nie zapewniał kontroli kompletności i poprawności zapisów księgowych w zakresie dat i opisu operacji. Ponadto do programu ewidencji operacji finansowo – księgowych, pomimo posiadania odpowiednich pól, nie wpisywano faktycznych dat, tj. daty operacji gospodarczej i daty dowodu oraz zrozumiałego tekstu opisującego operację, przez co zapis nie spełniał wymogów określonych w art. 23 ust 2 pkt 1-3 ustawy o rachunkowości. Wszystkie daty przy ujmowaniu zdarzeń gospodarczych w ewidencji księgowej (tj. data operacji, data dowodu oraz zaksięgowania) były faktycznie datą ujęcia dowodu w księgach.

5. Do szczegółowych badań kontrolnych, przy pomocy programu informatycznego Pomocnik Kontrolera wersja PK 5.1, w drodze doboru próby metodą losowania monetarnego MUS, wybrano 157 dowodów księgowych na łączną kwotę 911,3 tys. zł, stanowiących 55% ogółu wydatków pozapłacowych o wartości powyżej 50 zł. Kryterium badania stanowiła legalność formalna dokumentów księgowych, w odniesieniu do przepisów art. 20–24 ustawy o rachunkowości oraz art. 54 ustawy o finansach publicznych. Dowody zbadano pod kątem prawidłowości wartości⁴ transakcji, okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych, w tym w podziałkach klasyfikacji budżetowej.

W wyniku tego badania pozytywnie oceniono wiarygodność sprawozdawczości rocznej, natomiast negatywnie - zgodność oraz wiarygodność sprawozdawczości bieżącej. Ocena negatywna w zakresie zgodności wynikała z niewprowadzania do systemu faktycznych dat operacji gospodarczych, dat dowodu oraz opisu operacji gospodarczej, natomiast w zakresie wiarygodności sprawozdawczości bieżącej - z zaewidencjonowania do nieprawidłowych okresów 26 wydatków na łączną kwotę 315.457,56 zł.

W wyniku badania dowodów księgowych stwierdzono również przypadki ujmowania operacji gospodarczych w niewłaściwych okresach sprawozdawczych. Konsekwencją tej nieprawidłowości było nie wykazanie w sprawozdaniach Rb - 28 po stronie zobowiązań za II

³ z dnia 29 września 1994 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.)

⁴ tj. wartości zgodnej z fakturą oraz zgodność faktury z zamówieniem lub umową.

kwartał 2010 r. łącznie kwoty 38.368,98 zł, a za III kwartał - 12.207,99 zł. Nieprawidłowości te stanowią naruszenia art. 20 ust 1 ustawy o rachunkowości, w myśl którego do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Wśród zbadanych dowodów księgowych w przypadku 6 na kwotę 20.164,18 zł stwierdzono ujęcie ich w ewidencji księgowej z pominięciem kont zespołu 2, dowody te dotyczyły księgowania opłat za trwałe zarząd, miesięczny podatek od nieruchomości oraz wypłatę odszkodowania dla osadzonego.

6. W 2010 r. w Areszcie przeprowadzono łącznie 4 postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych⁵, z których badaniem objęto 3 na łączną kwotę 563,1 tys. zł. Udzielenie zamówień poprzedzono ustaleniem szacunkowej wartości netto zamówienia, postępowanie przeprowadzono w oparciu o specyfikację istotnych warunków zamówienia oraz prawidłowo udokumentowano.

7. Uwagę NIK zwrócił wzrost wydatków za media (energia elektryczna, woda, gaz), których termin płatności przesunięto na rok kolejny. Dotyczyło to odpowiednio kwoty 38,1 tys. zł w 2010 r. i 67,8 tys. zł w 2011 r. Sytuacja taka spowodowana była niedoszacowaniem planu przez dysponenta II stopnia (Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej we Wrocławiu) w zakresie opłat za media.

8. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do prawidłowości, rzetelności i terminowości rocznych sprawozdań budżetowych sporządzonych na podstawie prowadzonej ewidencji księgowej w odniesieniu do sprawozdań Rb- 27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb – 23 o stanie środków na rachunkach bankowych, Rb – N o stanie należności, Rb-Z o stanie zobowiązań oraz sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa. Nie stwierdzono również nieprawidłowości odnośnie terminu , zakresu i sposobu przeprowadzenia w Areszcie inwentaryzacji w 2010 r.

9. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia fakt uczestnictwa Aresztu w projekcie pod nazwą: „Cykl szkoleniowo-aktywizacyjny służący podniesieniu kwalifikacji zawodowych osób pozbawionych wolności oraz przygotowanie ich do powrotu na rynek pracy po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności” wynikający z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W ramach powyższego projektu Areszt otrzymał z budżetu państwa w 2010 r. kwotę 19,8 tys. zł oraz z budżetu środków europejskich 109,6 tys. zł. Środki te zostały wy-

⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759

korzystane zgodnie z przeznaczeniem na przeprowadzenie 5 szkoleń (m.in. w zawodzie malarz, glazurnik) wraz z zajęciami aktywizacyjnymi, podczas których przeszkolono 68 osadzonych.

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do wydatkowania w 2010 r. środków z Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej w łącznej kwocie 55,7 tys. zł. Każdorazowo wydatków dokonywano na podstawie wniosków osadzonych oraz zapotrzebowań składanych przez funkcjonariuszy Aresztu.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Ewidencjonowanie w księgach rachunkowych danego okresu sprawozdawczego zdarzeń gospodarczych które nastąpiły w tym okresie sprawozdawczym zgodnie z dyspozycją art. 20 ust 1 ustawy o rachunkowości.*
- 2. Dostosowanie w polityce rachunkowości terminów księgowania dowodów księgowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonywania zapisów w urzędzeniach księgowych do uregulowań dotyczących sporządzania sprawozdań.*
- 3. Wprowadzenie uregulowań w zakresie sporządzania i przekazywania tytułów wykonawczych do komornika oraz zintensyfikowanie działań w celu egzekucji zobowiązań od osadzonych za uszkodzenie mienie Aresztu.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora NIK Delegatury we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK o sposobie ich rozpatrzenia.